

کنترل رفتار

تألیف:

زهرا درویش نژاد

انتشارات آرون

سرشناسه	: درویش نژاد، زهرا، ۱۳۶۲
عنوان و نام پدیدآور	: کنترل رفتار / زهرا درویش نژاد
مشخصات نشر	: تهران، آرون ۱۳۸۹
مشخصات ظاهری	: ۱۳۶ ص
شابک	: ۴-۱۰۶-۳۳۱-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: دست نامه ها، کلاس داری.
موضوع	: رفتار، تغییر و تعدیل
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۰ م، ۸ ک / LB ۲۸۴۴/۱
رده بندی دیویی	: ۳۷۱/۳۹۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۸۶۸۰۲۰

کنترل رفتار

تألیف: زهرا درویش نژاد

ناشر: انتشارات آرون

چاپ اول: ۱۳۹۰

چاپخانه حیدری: ۲۲۰۰ نسخه

قیمت ۲۶۰۰ تومان

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۷	مقدمه
۷	چرا کنترل رفتار، لازمه کار مشاوران آموزشی است؟
۹	رفتار به چه معنا است؟
۱۳	نقش مشاور در مدیریت رفتار
۱۴	ساختار و طرح کلی کتاب

فصل اول

۱۷	درک رفتار
۱۸	رویکردهای نظری مختلف
۲۲	رویکرد روان‌پرویشی
۲۲	رویکرد رفتاری
۲۳	رویکرد رفتارشناختی
۲۴	عوامل تأثیرگذار بر رفتار
۲۷	چه نوع رفتاری قابل قبول است؟
۲۷	رفتار در یک پیوستار
۳۰	راجع به شاگردانی با نیازهای خاص چه می‌دانید؟

۳۲	راجع به تفاوت‌های فرهنگی چه می‌دانید؟
۳۵	خلاصه فصل
۳۵	خودسنجی (Self-evaluation)

فصل دوم

۳۸	ABCs رفتار
۳۹	نقش پشایندها در رفتار
۴۳	رفتار آیا رفتار انتخابی است؟
۴۵	پیامدها خوب و بد
۴۷	زنجیره‌های ABCs
۵۱	ابراز وجود
۵۲	خلاصه فصل
۵۳	خودسنجی

فصل سوم

۵۵	تعیین انتظارات رفتاری
۵۶	رفتار در محیط مدرسه: خط‌مشی کلی مدرسه شما چیست؟
۵۹	رفتار در کلاس: معلم ناظر به لحاظ رفتاری چه انتظاری از شاگردان دارد؟
۶۰	روال‌ها و قوانین
۶۰	روال‌ها
۶۲	زمان جابه‌جایی‌ها
۶۴	قوانین
۶۵	رهنمودهای مناسب در تدوین قوانین
۶۷	آموزش مناسب چه تأثیری بر رفتار دارد؟
۷۰	ایجاد تنوع در درس‌ها و ارائه مناسب آنها
۷۰	مناسب بودن مواد درسی با سطح توانایی شاگردان
۷۱	آرایش فیزیکی مناسب
۷۲	آثار سودمند روابط مثبت
۷۴	ABCs رفتار بزرگسال
۷۶	انتخاب پیامدهای رفتار خود

۷۸	خلاصه فصل
۷۸	خودسنجی
۷۸	قسمت اول: خط مشی رفتاری مدرسه
۷۹	قسمت دوم: رویکرد شما نسبت به مدیریت رفتار

فصل چهارم

۸۱	پاداش و تنبیه
۸۲	نحوه حمایت از برنامه‌های تشویقی معلم ناظر
۸۳	پاداش دادن به رفتارهای قابل قبول
۸۷	چه مقدار پاداش مناسب است؟
۸۹	وضع مجازات
۸۹	انضباط پیشگیرانه، حمایتی و اصلاحی
۹۶	قلدری
۹۶	خلاصه فصل
۹۷	خودسنجی
۹۷	قسمت اول: استفاده از پاسخ‌های ملایم
۹۸	قسمت دوم: آموزش اصلاحی

فصل پنجم

۱۰۰	کمک به شاگردان برای قبول مسئولیت در قبال رفتار خود
۱۰۱	رفتار بد: چه رفتاری بد است؟
۱۰۵	رفتار خوب: واقع بین بودن راجع به تغییر
۱۰۶	برنامه‌های مدیریت رفتار
۱۰۹	حق انتخاب و خودمختاری
۱۱۰	آموزش شاگردان برای ارزیابی رفتار خود
۱۱۱	رشد استدلال قیاسی
۱۱۲	رشد کنترل هیجانی
۱۱۵	بهترین رفتار: برانگیختن شاگردان
۱۱۹	خلاصه فصل
۱۱۹	خودسنجی

۱۲۰	نتیجه گیری
۱۲۶	اصول کلی
۱۳۰	ضمیمه
۱۳۰	منابع
۱۳۰	کتاب‌ها
۱۳۰	کانتینم
۱۳۱	انتشارات بول چین
۱۳۱	انتشارات سیج
۱۳۲	لیرنینگ مترز
۱۳۲	روزنامه‌ها و مجلات تخصصی
۱۳۲	سازمان‌های تخصصی
۱۳۳	وب سایت‌های سوگند
۱۳۴	www.behaviour4learning.ac.uk
۱۳۴	www.dfes.gov.uk
۱۳۴	www.dfes.gov.uk/behaviourandattendance/about/learning
۱۳۵	www.ofsted.gov.uk
۱۳۵	www.tda.gov.uk
۱۳۵	منابع برای مطالعه بیشتر

مقدمه

این کتاب برای بهبود وضعیت آموزش و فرایند یادگیری و کمک به مشاوران آموزشی، هزاران نفر از افراد شاغل در مدارس سراسر جهان نوشته شده است. اگر شما به عنوان مشاور کار می کنید، امیدوارم با ماهیت اصلی کارتان آشنا باشید. ممکن است شما را به عنوان مشاور آموزشی، مشاور کلاس یا عناوینی از این قبیل، بشناسند. محل کار شما ممکن است در یک مدرسه عمومی یا استثنائی باشد.

ممکن است در شغل‌تان مبتدی یا کاملاً مجرب باشید و از آموزش لازم بهره‌مند بوده یا آموزش کافی ندیده باشید. هر کدام از موارد محتمل است. شما به عنوان یک مشاور آموزشی می‌توانید تغییرات مهمی را در کودکان ایجاد کنید. این کتاب و کتاب‌هایی از این نوع، برای کمک به مشاوران در انجام وظیفه خود یعنی، حمایت از معلم و دانش‌آموزان نوشته شده است.

چرا کنترل رفتار، لازمه کار مشاوران آموزشی است؟

به عنوان یک مشاور آموزشی یکی از مسئولیت‌ها و وظایف اصلی شما مدیریت رفتار است. ممکن است عنوان مدیریت رفتار به صراحت در شرح وظایف شغلی شما ذکر نشده باشد، اما یکی از مسئولیت‌های مهم شما مدیریت رفتار است. هر بزرگمالی که با کودکان کار می‌کند، سروکارش با

مدیریت رفتار خواهد بود. در واقع، همه ما چه به صورت خودآگاه و چه ناخودآگاه در تعامل روزانه با دیگران از فن مدیریت رفتار استفاده خواهیم کرد.

طرز صحبت و برخورد با دیگران را براساس نُرَم جامعه تنظیم می‌کنیم، خواسته‌های دیگران را اجابت کرده یا به نیازهای دیگران پاسخ مثبت می‌دهیم و امیدواریم تا از این تعاملات به خواسته‌هایمان نیز برسیم. انسان‌ها در تعامل با همدیگر، پیوسته بر رفتار هم تأثیر گذارند. هدف این کتاب کمک به شما در ایجاد تعامل با دانش‌آموزانی است که با آنها کار می‌کنید - به طوری که با مدیریت بر رفتار خود و دانش‌آموزان رخداد یادگیری را به حداکثر و حواس‌پرتی را به حداقل برسانید.

نکته مهم این است که معمولاً به عنوان یک مشاور آموزشی تحت نظارت یک معلم یا یک متخصص به عنوان ناظر کار خواهید کرد. با مطالعه این کتاب ضمن آشنایی با اصول کلی کار خود آنها را برای همیشه به خاطر بسپارید. اگرچه اصول اساسی مدیریت رفتار در این کتاب توضیح داده می‌شود، اما انتخاب سیستم‌های مدیریت رفتار بر عهده خودتان است و آن را از این کتاب جستجو نکنید.

شما باید براساس سیستم و اولویت‌های تعیین شده توسط معلم ناظر خود کار کنید. برای آشنایی و فهم بهتر با روش معلم ناظر و برای اینکه بتوانید در زمان کار با دانش‌آموزان - چه به صورت گروهی و چه انفرادی - خوب عمل کنید، اصول مربوط به مدیریت رفتار را در اینجا توضیح می‌دهیم. هرگز رابطه خود را با معلم ناظران قطع نکنید تا اگر در نقش‌تان تردید به وجود آمد، بتوانید از راهنمایی و هدایت او بهره‌مند شوید. از معلم ناظر خود بخواهید تا در رابطه با این اصول توضیحات بیشتری بدهد، اما از حیطه مسئولیت‌تان تجاوز نکنید.

به عنوان یک مشاور، معمولاً تحت نظر یک معلم یا سایر افراد متخصص به عنوان ناظر، کار خواهید کرد.

رفتار به چه معنا است؟

آنچه را که انسان انجام می‌دهد، رفتار نامیده می‌شود. رفتار نقش فعل را در جمله بازی می‌کند. ما می‌توانیم لغت «اعمال» را جایگزین «رفتارها» کنیم. برای مثال، فکر کردن به بازی فوتبال، خواندن کتاب، پرش و شنا نمونه‌هایی از رفتار هستند. اگر شاگردانتان از نوجوانان باشند، معمولاً برخی از این رفتارها، مثل ولگردی با دوستان و یا گوش کردن به موسیقی در بین آنها شیوع بیشتری خواهد داشت. اما حتی فکر کردن و گوش دادن به موسیقی نیز رفتار محسوب می‌شوند و اینها اعمال نسبتاً منفعل هستند. اگر ما بخواهیم از تمامی رفتارهای مشاهده شده در طول روز فهرستی تهیه کنیم، با لیست طولانی از رفتارها مواجه خواهیم شد. در کادر زیر نمونه کوچکی از این رفتارها ارائه شده است:

دویدن	پرییدن	گفتگو کردن
مطالعه کردن	خندیدن	بالا بردن دست برای کسب اجازه
دعوا کردن	فریاد زدن	آواز خواندن
نوشتن	نقاشی کشیدن	سوال کردن

توجه داشته باشید که برخی از رفتارهای ذکر شده در کادر قبل، مناسب کلاس درس هستند و برخی دیگر مناسب نیستند. موضوع این کتاب، مدیریت رفتار است؛ یعنی هم رفتارهای مناسب و هم نامناسب. زمانی که از مدیریت رفتار حرف می‌زنیم، خود به خود ذهن ما متوجه رفتارهای نامناسب و چالش برانگیز و شاگردان مشکل دار - رفتارهای تهدید برانگیز در کلاس و محل تدریس و یادگیری - خواهد شد. اما هدف اصلی مدیریت رفتار، تثبیت و حفظ رفتار مناسب است. ما معمولاً تنها به این دلیل که رفتار مناسب نیاز به مدیریت رفتار ندارد و مدیریت خود شاگردان کفایت می‌کند، رفتار مناسب شاگردان کلاس یا گروه را بی‌ارتباط و بی‌نیاز

با بحث مدیریت رفتار می‌دانیم. اما همه شاگردان کلاس - حتی با انگیزه‌ترین آنها، چه باادب و چه بی‌ادب، نیاز به یک برنامه دقیق و سنجیده مدیریت رفتار دارند.

همان طوری که در قسمت‌های بعدی این کتاب مطرح خواهیم کرد، باید پیامد تمامی رفتارها - چه خوب و چه بد - مشخص شود و اگر رفتار خوب شاگردان با دادن پاداش، مورد تشویق قرار گیرد، رفتار خوب حفظ و تثبیت خواهد شد. مدیریت رفتار حکم «چماق و هویج» را دارد، اما «هویج» مهمتر و بر «چماق» اولویت دارد؛ نحوه تعاملات شما با شاگردان می‌تواند موجب تشویق و حمایت رفتار مناسب شود.

هدف اصلی مدیریت رفتار، تثبیت و حفظ رفتار مناسب است.

در حال حاضر، منظور ما از مدیریت رفتار یا مدیریت کلاس، همان برقراری انضباط در کلاس است که اگرچه این عبارت بار منفی ندارد، اما رابطه نزدیکی با تنبیه دارد. این اصطلاح در لاتین از «به خاطر یک شاگرد» ریشه می‌گیرد و در انگلیسی نزدیکترین لغت به آن «انضباط» - پیرو یا یادگیرنده است. لغت «انضباط» به معنای عام دربرگیرنده آموزش دهنده، کنترل و تنظیم کننده رفتار می‌باشد و در این کتاب مد نظر ما معنای عام آن است.

در ۱۹۸۹ دولت انگلیس گزارش ایلتون (Elton) را منتشر کرد و رسماً به «گزارش هیئت بررسی کننده انضباط در مدارس» معروف شد. این گزارش نکته مهمی را در تعلیم و تربیت انگلیس روشن ساخت و آن تأکید بر ارتباط نزدیک بین رفتار و یادگیری بود. گزارش جدیدتر دولت در ۲۰۰۵ (در زمینه رفتار در مدارس) گزارش «رفتار یادگیرنده» استیر (steer) بود (برای اطلاعات بیشتر به ضمیمه مراجعه کنید). این عنوان به ارتباط رفتار یادگیرنده اشاره دارد و

مبحث گزارش ایلتون را گسترش می‌دهد و دارای دو فاکتور اساسی است:

۱- محیط کار شما مکانی است که در آنجا کودکان نحوه رفتار را می‌آموزند (مکانی که شما به عنوان بزرگسال، نحوه رفتار را به شاگردان آموزش می‌دهید).

۲- بر رابطه مستقیم بین رفتار و یادگیری و تشویق فعالیت رفتار که منجر به یادگیری می‌شود، تأکید دارد.

گزارش استیر همچنین مبتنی بر شش باور اصلی است، که در زیر آمده است. اینها اصول اساسی درباره رفتار و مدیریت رفتار در مدارس هستند و در فصل‌های مختلف این کتاب به آنها اشاره خواهیم کرد.

در مارس ۲۰۰۵ افستد (Ofsted)، مسئول هیئت دولت در استانداردسازی و بازرسی از مدارس، گزارشی تحت عنوان «مدیریت رفتار چالش برانگیز» تهیه کرد. از مطالب مهمی که در این گزارش به آن اشاره شد، این بود که: اکثر قریب به اتفاق کودکان و نوجوانان از یادگیری، سخت کوشی و رفتار مطلوب لذت می‌برند.

باورهای اصلی - زیپورت استیر

۱- نحوه یادگیری، آموزش و رفتار، مقوله‌های تفکیک‌ناپذیری هستند و همه کادر مدرسه در آنها نقش دارند.

۲- رفتار ضعیف قابل تحمل نیست - رفتار ضعیف در واقع عدم رعایت حقوق سایر شاگردان نسبت به یادگیری و معلمان نسبت به آموزش است. در امر یادگیری اقدامات پیشگیرانه مؤثرتر است، اما با رفتار ضعیف عمل یادگیری با شکست مواجه خواهد شد. بنابراین، مدارس باید از راهبردهای شفاف، محکم و زیرکانه برای کمک به شاگردان در امر مدیریت رفتار برخوردار باشند.

۳- راه حل اصلاح رفتار ضعیف منحصر به یک مورد خاص نیست، بلکه اگر

مدارس در اجرای فرامین یادگیری، آموزش و مدیریت رفتار منسجم باشند، تمامی مدارس می‌توانند از پتانسیل بالقوه خود برای ارتقاء استانداردها بهره‌مند گردند.

- ۴- باید به دیگران احترام گذاشت تا از آنها احترام دید. والدین و پرستاران، شاگردان و معلمان همه نیاز به رفتاری توأم با احترام متقابل دارند.
- ۵- وظیفه اصلی حمایتی والدین حفظ رفتار خوب است. والدین و مدارس هر یک نیاز به درک حقوق و مسئولیت‌های خود دارند.
- ۶- مدیران مدرسه نقش مهمی را در ارتقاء و تثبیت استانداردهای یادگیری، آموزش و رفتار دارند.

در میان مدارس بررسی شده توسط افستد در سال‌های ۲۰۰۳ و ۲۰۰۴، ۹۰ درصد مدارس ابتدایی، ۶۸ درصد مدارس راهنمایی و ۸۰ درصد مدارس استثنایی و واحدهای ارجاع‌کننده شاگرد (PRUs) Referral Pupil Units رفتار «خوب» یا مناسب داشتند این آمار بسیار دلگرم‌کننده است و با تجارب محققین همخوانی دارد. این گزارش همچنین نشان می‌دهد که:

- ❖ رفتار بیشتر شاگردان رضایت‌بخش یا خوب است؛ بیشتر مدارس از مدیریت رفتاری خیلی خوبی برخوردارند.
- ❖ معمول‌ترین و ملال‌آورترین رفتارهای بد و نامناسب، رفتارهایی از نوع خفیف، مداوم و مخرب هستند که موجب ایجاد اختلال در «آموزش و یادگیری» می‌شوند؛ رفتارهای خشن نادر است و شاگردان کمی دست به رفتارهای خیلی خشن می‌زنند.

- ❖ برخی از شاگردان - معمولاً پسران - به روشی رفتار می‌کنند که موجب ایجاد نگرانی جدی می‌شوند، زیرا رفتارشان اثر زیان‌باری بر یادگیری شاگردان و دیگر افراد پیرامونشان دارد.

- ❖ بسیاری از شاگردانی که رفتار مشکل‌زا دارند، نیاز به کمک‌های تخصصی داشته و ممکن است رفتارشان نشأت گرفته از عدم حمایت و مشکلات خانوادگی باشد.

به محیط کلاسی که در آن مشغول کار هستید، توجه کنید. رفتارهای مشاهده شده در این محیط از چه نوع هستند؟ آیا مطابق با گزارش افستد، عموماً رفتارها خوب، مدیریت شده و قابل قبول هستند؟ و آیا عمدتاً رفتارهای غیرقابل قبول از نوع خفیف و توسط تعداد کمی از شاگردان انجام می گیرند و آیا در یادگیری و آموزش اختلال ایجاد می کنند؟ از شاگردان دارای نیازهای خاص که رفتار نامناسبشان حاصل کارکرد بد خانواده است چه اطلاعاتی دارید؟ آیا آنها در حال حاضر چالش های ویژه ای را برای شما و معلمان ایجاد می کنند؟ شما می توانید در نقش حمایت کننده و به عنوان یک مشاور آموزشی در فصل های بعدی راجع به هریک از این نکات اطلاعات و راهبردهای ویژه ای را کسب کنید.

نقش مشاور در مدیریت رفتار

دقیقاً نقش شما در مدیریت چیست؟ در کلی ترین حالت وظیفه شما مدیریت رفتار است. با توجه به نقش و مسئولیتی که توسط مدرسه یا محل کار برای شما تعیین می شود، تجزیه و تحلیل تفصیلی وظایف شما به عنوان یک مشاور آموزشی در این کتاب امکان پذیر نیست. اگر شما در بیش از یک کلاس یا مجموعه مشغول به کار باشید، مسلماً انتظارات از شما نیز متفاوت خواهد بود. چگونه از این انتظارات مطلع می شوید؟ در این خصوص اساساً دو گزینه را پیش رو دارید:

♦ آزمایش و خطا

♦ سؤال (رجوع به دستورالعمل ها)

گزینه مناسب تر به طور واضح رجوع به دستورالعمل یا راهنمای آموزشی است. در عمل شما احتمالاً از هر دو شیوه برای آگاهی از نقش خود استفاده خواهید کرد. حتی اگر معلم همکاران فهرستی از مسئولیت ها را در اختیاران قرار دهد، همیشه مواردی پیش خواهد آمد که شما نسبت به مسئولیت خود دچار تردید و دودلی شوید. در این مواقع باید به تشخیص خود

و براساس تجارب گذشته عمل کنید. اما اگر مطمئن نیستید، پرس و جو و بررسی کنید. زمانی که مسئولیت شما بیش از یک سطح است، ممکن است مجبور به انتخاب باشید؛ یقیناً اجرای تصمیمات اخذ شده از سوی معلم ناظر نیز برعهده شماست.

هر دو مهم هستند. هنگامی که مطالب این کتاب را مطالعه می کنید، از خودتان به طور مرتب پرسید: آیا در برخی از این موارد مسئول هستم؟ مسئولیت من در چه سطحی است؟ آیا تصمیم گیری ها نیز با خودم است یا فقط اجرای تصمیمات گرفته شده از سوی معلم ناظر بر عهده من است؟

ساختار و طرح کلی کتاب

این کتاب برای راهنمایی شما در طول فرآیند یادگیری و براساس اصول مدیریت رفتار و کاربرد آن در مجموعه کاری شما طراحی شده است. در هر فصل فرصتی برای شما مهیا شده تا راجع به آنچه که می خوانید، فکر کنید و فلسفه و نگرش تان را بررسی و با نمونه های واقعی (شاگردان یا کلاس خود) مقایسه کنید. در انتهای هر فصل بخش خودسنجی وجود دارد که شما را در بکارگیری اصول مطرح شده در هر فصل کمک می کند.

ممکن است دوست نداشته باشید تا در کتاب یادداشت کنید، یا ممکن است نیاز به فضای بیشتری برای نوشتن مطالب داشته باشید. در این صورت می توانید از فرم ها و صفحات مورد نیاز کپی بگیرید. یا این کار شما به یادداشت کردن تفکرات و ایده های خودتان تشویق می شوید، زیرا فرآیند نوشتن شما را به تعمق دقیق و عمیق راجع به اصول و راهبردهای مطرح شده در کتاب و نحوه کاربردشان وادار می دارد. بدین ترتیب، این کتاب به جای یک متن صرفاً خواندنی یک راهنما است.

محتوای این کتاب در پنج فصل سازماندهی شده است که به طور خلاصه عبارت است از:

❖ ابتدا ما به رفتار به طور کل توجه کرده ایم و به برخی از چشم اندازهای

مختلف نظری مربوط به آن پرداختیم. در اینجا ابتدا فلسفه شخصی خودمان و عوامل مؤثر بر نحوه رفتار کودکان، شامل فرهنگ، توانایی، انگیزش و نیازهای فیزیولوژیک آنها را بررسی کردیم.

❖ در فصل دوم به ABCs یعنی، به پیشایندهای رفتار، رفتار و پیامدهای آن می‌پردازیم: محرک‌های رفتار و برخی از پیامدهای احتمالی رفتار کدامند؟ مفهوم مهم در این فصل این است که رفتار به هیچ وجه ثابت و غیرقابل تغییر نیست؛ شما می‌توانید به عنوان یک مشاور آموزشی هم بر پیشایندها و هم بر پیامدهای رفتار تأثیرگذار باشید و این بدان معناست که می‌توانید بر رفتار اثرگذار باشید.

❖ فصل سوم مربوط به بحث نحوه تثبیت خط‌مشی، قوانین و شناخت دقیق پیامدها توسط معلمان در تعیین انتظارات رفتاری است. در این فصل همچنین نقش آموزش و روابط مطلوب در ایجاد یک محیط یسادیگری مثبت مورد بررسی قرار می‌گیرد. محیط مناسب موجب ارتقای سطح استعدادها و توانایی‌های یادگیرنده خواهد شد.

❖ فصل چهارم مربوط به مشوق‌ها و تنبیهات است. به عنوان یک مشاور آموزشی به طور قطع استفاده از مشوق‌ها و مجازات‌ها بخشی از مسئولیت‌های شماست. بنابراین، از هیچ رفتاری، چه خوب و چه بد نباید بی‌اطلاع باشید و اگر با شاگردان بزرگسال کار می‌کنید، باید از تنبیه و پاداش استفاده کنید.

❖ فصل پنجم مربوط به روش‌های مختلف مسئولیت‌پذیری کودکان نسبت به رفتار خودشان است. این مسئولیت‌پذیری، همان اصل خودمختاری است که به کودکان برای رشد احساس آگاهی نسبت به نحوه رفتارشان و کنترل بر آن کمک می‌کند.

گزارش افستد تحت عنوان «مدیریت رفتار چالش برانگیز» منجر به توصیه‌های زیر به مدارس برای کمک به بهبود رفتار شاگردان شد:

❖ تمرکز بر تدوین برنامه‌های درسی مناسب و بهبود کیفیت آموزش.

- ❖ بهبود سطح آگاهی و مهارت‌های برقراری ارتباط.
 - ❖ تشویق پیشرفت شاگردان در تحصیل و مهارت‌های اجتماعی و کمک به شاگردان جهت بهبود رفتار خود.
 - ❖ ارتقای سطح مدیریت رفتار در مدرسه.
 - ❖ جلب حمایت والدین.
 - ❖ مهیا کردن برنامه‌های آموزش مدیریت رفتار برای کارکنان مدرسه از جمله مشاوران آموزشی.
- بسیاری از این توصیه‌ها خارج از کنترل شما به عنوان یک مشاور آموزشی هستند - برنامه درسی را شما تعیین نمی‌کنید و ممکن است در رابطه والدین مسئولیتی برعهده شما نباشد. اما، می‌توانید در موارد زیر دخیل باشید:
- ❖ از شیوه‌های کیفی آموزش استفاده کنید.
 - ❖ با پیروی از دستورات ناظر، حامی او باشید.
 - ❖ به شاگردان کمک کنید تا آگاه‌تر شده و نسبت به رفتار خود احساس مسئولیت بیشتری داشته باشند.
- همه این مقوله‌ها در فصل‌های مختلف این کتاب ارائه خواهند شد. البته، مطالعه این کتاب نشان می‌دهد که شما در جستجوی افزایش مهارت‌های مدیریت رفتار خودتان هستید و عمل به آخرین توصیه پذیرش مسئولیت برای رفتار شخصی خود را آغاز کردید.